

Príbeh o tom, ako nám Brusel rozkazuje v praxi

27. októbra 2016 12:28

Autorka je doktorandka na Univerzite Komenského v Bratislave

Tí, ktorí sa obávali demokratického deficitu v rozhodovaní Európskej únie, už azda majú svoje srdcia na mieste. Sedem rokov rokovaní, kompromisov a hľadania priechodných riešení na európskej úrovni zastavila valónska regionálna vláda jednoduchým nie. Európsku obchodnú dohodu s Kanadou CETA tak Valóni zablokovali pre nás všetkých.

Únia môže podobné obchodné dohody podpísať len jednohlasne, teda so súhlasom všetkých 28 členských štátov. 27 krajín vrátane Slovenska už svoj súhlas dalo. Belgická vláda však na podpis potrebuje aj súhlas regionálnej valónskej vlády, ktorá ho odmietla dať. Predseda regiónu Valónska socialista Paul Magnette tvrdí, že dohoda ohrozuje európske sociálne a environmentálne štandardy, a prospech z nej budú mať len veľké korporácie a bohatá elita. Veď čo iné zaberá na ľud, ako tvrdiť mu, že pre nespravodlivú dohodu budú bohatí ešte bohatší a chudobní chudobnejší...

Valóni sa obávajú najmä toho, že dohoda umožní import lacného bravčového a hovädzieho mäsa na úkor európskej výroby a súdny systém na riešenie obchodných sporov nahrá nadnárodným korporáciám. Európski lídri za postojom Valónska vidia skôr domáci politický súboj a populizmus.

A tak je osud európskeho jednotného trhu s vyše 500 miliónmi ľudí v rukách 3,5-miliónového Valónska. Zatiaľ to vyzerá tak, že kanadský premiér Justin Trudeau, ktorý mal do Bruselu priletieť ešte tento týždeň, aby obchodnú dohodu podpísal, bude musieť svoju cestu do Európy nielen odložiť, ale možno úplne zrušiť.

Keď je Európa bezbranná

Ak sa aj podarí postoj Valónska odblokovať a dohoda bude podpísaná, dôsledky pre Úniu a jej medzinárodnú kredibilitu môžu byť fatálne. Ak aj bude dohoda podpísaná, čaká ju ešte ratifikácia – potvrdenie zmluvy v parlamentoch všetkých 28 členských štátov. Vzhľadom na hystériu, ktorú už stihli Valóni vyvolať aj v iných európskych krajinách, je však pravdepodobné, že by Európa nakoniec nebola schopná vyrokovanú

a podpísanú dohodu ratifikovať. A tak by sa príbeh CETA – dohody, ktorá mohla európskym exportérom ušetriť až 500 miliónov eur ročne na cle – skončil ešte skôr, ako by začal.

Po druhe, doterajší osud CETA predznamenáva osud ešte väčšej a významnejšej dohody so Spojenými štátmi TTIP (Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo). Ak vôbec bude niekedy jej text predložený na podpis členským štátom. Keď sa v roku 2013 začínali rokovania o TTIP alebo o ekonomickom NATO, cieľom bolo dosiahnuť dohodu do konca vlády amerického prezidenta Baracka Obamu. Dnes je už jasné, že za Obamu žiadne TTIP podpísané nebude. A čo je horšie, odmietavé postoje na oboch brehoch Atlantiku berú vyjednávačom vietor z plachiet, keď ich úsiliu s veľkou pravdepodobnosťou nakoniec hrozí rovnaký, ak nie horší osud ako v prípade CETA.

Európa by tak prišla o ďalšiu obchodnú dohodu, ktorá mohla posilniť jej ekonomickú prosperitu a vytvoriť nové pracovné miesta....a to je práve to, čo od Únie očakávame, či nie?

Záverom je, že Európska únia, o ktorej osude rozhodujú regióny, sa stáva nedôveryhodným a nevyspytateľným blokom vo vzťahu k medzinárodným partnerom. Naozaj sa ešte nejakému štátu veľkosti Kanady či USA oplatí strácať čas a rokovať roky o nejakej dohode s Úniou, keď ju potom niektorý jej členský štát či dokonca región zmietnu zo stola? To je strata času pre tých, čo si od podobných dohôd sľubujú pozitívne ekonomické výsledky. A tak sa nám môže stať, že kým sa zvyšok sveta poprepája obchodnými dohodami podobnými CETA, Európa a my s ňou sa staneme irelevantnými škrvrkami na obchodnej mape sveta.

Diktát Bruselu?

A čo z toho vyplýva pre tých, ktorí radi rozprávajú o diktáte Bruselu? Že nič také ako rozhodnutia nadiktované úbohým premiérom zhora – v mnohých prípadoch žiaľ – v Európe neexistuje. Že Európska únia je stále ešte rukojemníkom svojich členských štátov, ktorých predstaviteľom sa náramne hodí hádzať zodpovednosť za vlastné rozhodnutia na virtuálny „Brusel“. Že len v Európe môže aj ten najmenší štát či región len tak z rozmaru zablokovať kolektívnu snahu všetkých ostatných. Ale tiež to, že bez Európskej únie by o nás – miništátiky ako Belgicko, Írsko či Slovensko – obchodní giganti typu Kanada či Čína nikdy ani len nezakopli.

Buďme teda opatrní v tom, čo si želáme. Lebo bez Únie by sme boli pre veľkých hráčov len teritóriom bez vplyvu, váhy a významu...

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že ste [predplatiteľom Denníka N.](#)

Ak máte pripomienku alebo ste našli chybu, napíšte na editori@dennikn.sk.

Vážime si vašu podporu.